

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA IG

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** javni zavod za prestajanje kazni zavora (zavod).¹
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** obsojenke, pripornice in ženske, zoper katere se izvršuje uklonilni zapor, ter mladoletnice obsojene na mladoletniški zapor.
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** kapaciteta zavoda je 86 zaprtih oseb (od tega za 65 obsojenk, za 18 pripornic in za ženske na prestajanju uklonilnega zavora tri mesta)². Na dan obiska je bilo v zavodu 80 zaprtih oseb (75 obsojenk od tega je šest obsojenk kazni zavora prestajalo na podlagi 12. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij – ZIKS-1), 10 pripornic in nobene na prestajanju uklonilnega zavora.

Potek obiska in priprava poročila:

¹ Za polnoletne obsojenke z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji ne glede na višino izrečene kazni zavora, za mlajše polnoletne obsojenke (do 23. leta starosti) z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji, mladoletnice, ki so obsojene na mladoletni zapor, z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji (ki ga prestajajo v posebnem oddelku za mladoletnice), za polnoletne in mlajše polnoletne obsojenke ter mladoletnice, ki so obsojene na mladoletniški zapor, z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji ne glede na višino izrečene kazni zavora oziroma mladoletniškega zavora, polnoletne in mlajše polnoletne obsojenke ter za mladoletnice, ki so obsojene na mladoletniški zapor, z območja vseh sodnih okrožij v Republiki Sloveniji ne glede na višino izrečene kazni zavora oziroma mladoletniškega zavora; za ženske z območja vseh občin Republike Slovenije, ki jim je bil določen uklonilni zapor v postopku o prekršku; za pripornice, če je pripor odredilo Okrožno sodišče v Ljubljani, Kranju, Novem mestu, Kopru, Novi Gorici in Krškem).

² Kapaciteta zavoda je bila od prejšnjega obiska spremenjena, saj je bila ta prej 84 zaprtih oseb (od tega za 67 obsojenk, za 15 pripornic in za ženske na prestajanju uklonilnega zavora dve mesti)

► Obisk je bil **najavljen in opravljen dne 7. in 15. 5. 2014.**³

► **Skupina za obisk:** štirje predstavniki Varuha (namestnik varuhinje, dva svetovalca Varuha in sodelavec) ter trije predstavniki nevladnih organizacij (en iz Zveze društev upokojencev Slovenije in dva iz Pravno-informacijskega centra nevladnih organizacij – PIC) ter zunanji izvedenec v delu zdravstvene oskrbe in zdravstvenega varstva. Pri obisku so bili so bile prisotne tudi štiri predstavnice Latvije.⁴

► **Vsebina obiska:** uvodni razgovor z direktorico zavoda in njenimi sodelavci. Sledil je ogled prostorov in razgovor z zaprtimi osebami, ki so to želele ter zaključni pogovor.

³ Prejšnji obisk DPM Zavoda je bil opravljen 29. 1. 2013 in nato 25. 2. 2013 še kontrolni obisk.

⁴ Predstavnice Latvije so bile na študijskem obisku pri našem DPM.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo posredovano Generalnemu uradu Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS) 11. 7. 2014, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 19. 8. 2014, torej 39. dan po odpremi.

► **DPM je posebej pohvalil**

- da so bila od prejšnjega obiska zatesnjena okna bivalnih prostorov zaprtih oseb,
- da je bilo delno že zamenjano staro kovinsko pohištvo z novim lesenim pohištvom (sedem pogradov, ena postelja in šest omar),
- da je zaprtim osebam na voljo veliko prostočasnih aktivnosti,
- da sta prostora za bodoče matere lepo urejena,
- da so sobe pripornic odprte in jim je tako omogočeno več gibanja izven bivalnega prostora,
- da je zavodska knjižnica lepo urejena in razpolaga tudi z letnimi poročili Varuha človekovih pravic RS ter letnimi poročili DPM,
- da se obsojenkam sicer postopno in pod nadzorom omogoča uporaba svetovnega spleta,
- da tudi ob tokratnem obisku s strani zaprtih oseb nismo slišali pripomb glede odnosa pravosodnih policistk in policistov oziroma smo slišali le pohvale in
- da s strani zaprtih oseb nismo slišali pripomb glede uporabe prisilnih sredstev ter da tudi sicer ni bila ugotovljena uporabljena le te.

DPM: predlagamo, da se opravi analiza povprečne zasedenosti pripornega oddelka za nekaj let nazaj in se proučijo možnosti ponovne spremembe oziroma prilagoditve kapacitete ZPKZ Ig glede na porast števila obsojenk.⁵

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je že direktorica zavoda pojasnila, da ima zavod uradno kapaciteto za pripor 18 oseb v pet pripornih sobah. Ker se je v zadnjih mesecih število pripornic zmanjšalo, povečalo pa se je število obsojenk, se je zavod odločil, da dve sobi nameni za nastanitev obsojenk. Razloga za uradno spreminjanje kapacitete ne vidimo, saj so v zavodu že sedaj fleksibilni pri nameščanju. Izkušnje pa kažejo, da se lahko pripor v zelo kratkem času poveča, kar pomeni, da zavod mora imeti zagotovljene prostore za pripor.

DPM: predlagamo, da se pripombe glede ločenosti režimov prestajanja kazni zapora obravnava in nam sporočite svoje ugotovitve in morebitne ukrepe.⁶

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da obsojenke v zavodu prestajajo kazen v treh režimih (zaprtim, polodprtem in odprtem), ki niso v celoti ločeni. Obsojenke, ki so nameščene v polodprtem režimu in jim zunaj zavodske ugodnosti še niso bile podeljene, lahko bivajo tudi z obsojenkami z zaprtim režimom. Prav tako obsojenke, ki so nameščene v polodprtem režimu in imajo podeljene zunaj zavodske ugodnosti, lahko bivajo z obsojenkami z odprtim režimom. Razlog za takšno nameščanje zaprtih oseb je v nefunkcionalni razporeditvi prostorov, v velikosti sob in velike zasedenosti zavoda. Dodati je potrebno, da zavod ne beleži pritožb obsojenk zaradi skupne namestitve različnih režimov v isti sobi, niti to ne povzroča težav zaposlenim. Nasprotno, praksa kaže, da obsojenke z bolj svobodnim režimom lahko v isti sobi pozitivno in motivacijsko vplivajo na osebe, ki še nimajo sproščenega režima. Dolgoročno preglednejšo rešitev bi lahko realizirali s preureditvijo velikih prostorov

⁵ Tudi ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da se je število obsojenk glede na stanje ob prejšnjem obisku (58) povečalo, število pripornic pa se je glede na stanje ob prejšnjem obisku (10) še znižalo. Prvič smo tako ugotovili prezasedenost obsojeniškega oddelka, saj je bila kapaciteta presežena za 10 obsojenk, medtem ko je v pripornem oddelku zasedenost še upadla (pet pripornic).

⁶ Ob obisku smo ponovno slišali nekatere pripombe obsojenk o tem, da posamezni režimi niso med seboj popolnoma prostorsko ločeni. Tako so tudi v posameznih sobah nameščene obsojenke z različnim režimom in s tem različnim dnevnim redom, kar povzroča težave.

v manjše, vendar bomo predlagali, da se v okviru novogradnje novega objekta za potrebe ZPKZ Ljubljana na novi lokaciji sočasno izgradi tudi objekt za potrebe sedanjega ZPKZ Ig.

DPM: obsojenke kot moteče doživljajo tudi obveznost javljanja na vsako uro, ko se lahko zadržujejo zunaj zavoda, saj so v primeru zamude deležne sankcij.

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da si zavod prizadeva za odprtost, kar se kaže tudi v zelo velikem številu nameščenih v polodprti režim. Ker je dostop do zavoda enostaven, brez zapornice in zunanje varovalne ograje ter zaradi velike površine, je zavod iz varnostnih razlogov določil obveznost javljanja na eno uro. Zavod navedene prakse ne bo spreminjal, saj so dolžni skrbeti za varnost tudi s preprečevanjem morebitnih pobegov. Z obveznim javljanjem se zagotovi, da se morebiten pobeg ugotovi čim prej.

DPM: prosimo za informacijo o tem, kdaj je bilo nazadnje opravljeno sanitarno-higiensko nadzorstvo nad higieno prostorov, v katerih živijo obsojenke, razporejene v prostorih v drugem nadstropju.⁷

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da se sanitarno higienski pregledi izvajajo tedensko oziroma na 14 dni. Zavodska medicinska sestra v spremstvu vodje oddelka za vzgojo in v spremstvu pravosodne policistke – operativne vodje opravi higiensko sanitarni pregled po sobah in dnevnih prostorih. Občasno se opravi tudi poseben pregled hladilnikov, pri katerem se tudi izloči vsa hrana, ki ne ustreza rokom trajanja. Ugotovljena odstopanja zavodska medicinska sestra zapiše v dnevno poročilo, da se lahko nadalje ustrezno ukrepa in zagotovi ustrezno higieno v zavodu.

DPM: prosimo za pojasnilo, ali je zavod že bil seznanjen s kakšnim konfliktom oziroma grožnjami obsojenke z namerno okužbo drugih (zaprtih oseb ali morebiti celo osebja) - in kako je (oziroma bi) v tem primeru ukrepal.⁸

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da v zavodu do sedaj niso zaznali konfliktov oziroma groženj, da bi katera zaprta oseba grozila z namerno okužbo druge zaprte osebe. Prav tako o tem do sedaj niso poročale zaprte osebe. Če bi do tega prišlo, bi poskušali zadevo razrešiti

⁷ Glede na objektivne danosti so bili bivalni prostori obsojenk lepo urejeni in tudi zadovoljivo pospravljeni ter čisti. Glede na to, da Pravilnik o izvrševanju kazni zapora v 60. členu določa, da (tudi) nad higieno prostorov, kjer obsojenci živijo, opravlja sanitarno-higiensko nadzorstvo zavodska zdravstvena služba

⁸ V drugem nadstropju sta dve od obsojenk (ločeno ena od druge) povedali, da ju zelo moti to, da sta (bili) nameščeni v bivalni prostor (tudi) z obsojenko, za katero je bilo znano, da je odvisna od prepovedanih drog, in se je pogosto tudi zapletala v najrazličnejše konflikte, pri tem pa je večkrat odkrito grozila z namerno okužbo drugih s hepatitisom C.

z razgovori, sicer pa z ustreznimi premestitvami v okviru zavoda oziroma izločitvijo osebe, ki ogroža druge, v skladu z 98.a členom Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij.

DPM: prosi za pojasnilo glede (ne)dostopnosti dezinfekcijskih sredstev za zaprte osebe in na kakšen način jim je bil ta morebiti tudi že pojasnjen.⁹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je dostop do dezinfekcijskih sredstev zaprtim osebam omogočen pri operativni vodji in v ambulanti tekom celega dneva. Prav tako imajo lahko zaprte osebe pri sebi ves čas razkužilne robčke. O tem so zaprte osebe seznanjene s stani zavodske medicinske sestre in zdravnice že v sprejemnem obdobju.

DPM: prosimo za pojasnilo o tem, kako se v ZPKZ lg udejanja drugi odstavek 63. člena ZIKS-1 oziroma 49. člen Pravilnika o izvrševanju pripora – torej, kako se obsojenke seznanja z možnostjo zaupnega testiranja na okužbo s HIV in virusom hepatitisa in se jim o tem posreduje potrebne informacije ter nasvete, oziroma omogoči zaupno testiranje na okuženost s HIV in virusi hepatitisa obenem s svetovanjem pred testiranjem in po njem.

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da so vse zaprte osebe ob prvem obisku ambulante seznanjene z možnostjo zaupnega testiranja HIV in virusa hepatitisa, prav tako se na ta del nanaša del anamneze, ki jo opravi zdravnik ob prvem pregledu zaprte osebe v ambulanti. Vse osebe v zavodu so tudi preko internih predavanj zdravstvenega osebja, ki potekajo večkrat letno v zavodu, obveščene o preventivnem samozaščitnem obnašanju pred okužbo z nalezljivimi boleznimi.

DPM: prosimo za podatek ali so bila okna zatesnjena tudi v bivalnem prostoru št. 46, oziroma ali je njihova zatesnitev v tem prostoru sploh dosegla svoj namen.¹⁰

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da so bila okna zatesnjena v vseh sobah, tudi v sobi 46. Obsojenke vodstvu zavoda niso sporočale, da imajo težave s temperaturo prostorov. Soba se nahaja v severno-zahodnem delu zgradbe in je posledično temnejša, vendar ne opažajo, da bi bile v njej temperature nižje. Večji problem zavod vidi v odnosu obsojenk do prostora, saj ne upoštevajo navodila, da se naj vrata zapirajo ter da se naj zrači po predpisih. Zavod tudi ne vidi potrebe po vodenju posebne evidence

⁹ Več obsojenk je tudi izpostavilo, da v zavodu ni na voljo nobenih njim dostopnih sredstev za dovoljšno dezinfekcijo rok, pri čemer naj bi jim bilo s strani osebja rečeno (le), da si jih ne smejo priskrbeti niti same. Še posebej je bilo izpostavljeno skupno bivanje in uporaba tudi sanitarnih prostorov z osebo, okuženo s hepatitisom C.

¹⁰ Bivalni prostor št. 46 je velika soba s 15 posteljami. Ob obisku je bilo čutiti, da je soba hladnejša od ostalih. To so potrdile tudi tam nameščene obsojenke, ki so povedale, da morajo biti sobi toplo oblečene, ali pa kar pod odejo. Kot so povedale, je bilo v prostoru mrzlo tudi pozimi, radiatorji naj ne bi bili dovolj topli, da bi lahko ogreli prostor na primerno temperaturo. Tudi dotrajana okna bi naj prepuščala dotok mrzlega zraka od zunaj.

glede temperature prostorov, saj bi na nižje temperature opozorile obsojenke same.

DPM: predlagamo, da se poskrbi za potrebno sanacijo odtoka, hkrati pa naj vodstvo ZPKZ Ig vloži še več navora v ozaveščanje zaprtih oseb glede pravilne uporabe sanitarij.¹¹

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je bil odtok že večkrat saniran, ob vsaki zamašitvi je zavod tudi poklical pogodbenega izvajalca, da odtok odmaši. Prav tako so pripornice redno opozorjene na pravilno vzdrževanje čistoče prostorov, največkrat s stani pravosodnih policistk, nato tudi s stani strokovnega osebja in direktorice zavoda. Trenutno ni možnosti večje sanacije zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

DPM: predlagamo, da se vse pene zamenjajo z ustreznimi žimnicami.¹²

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da se ležišča menjavajo upoštevajoč dotrajanost ter v skladu s finančnimi možnostmi. Nekaj ležišč ima zavod vedno na razpolago, tako da ob dotrajanem ali poškodovanem ležišču tega tudi zamenjajo.

DPM: predlagamo, da se pripornicam omogoči uporaba fitnesa izven časa, namenjenega za sprehod, saj zaradi njegove uporabe pripornice ne smejo biti prikrajšane za čas, ki je sicer namenjen za bivanje na prostem. DPM pričakuje, da bo vodstvo ZPKZ Ig to možnost preučilo in da bo za pripornice skušalo urediti še več aktivnosti (tudi z uporabo telovadnice). Kot dobrodošlo možnost medsebojnega druženja pripornic štejemo tudi odprtost sob v skupni predprostor pripora. Želja pripornic pa je, da se odprtost sob še poveča. V tej zvezi predlagamo preučitev te želje s sporočilom točnega časa, ko so priporne sobe sicer odprte. Prosimo tudi za podatek o tem, kdaj lahko pripornice telefonirajo.

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da zavod tovrstno koriščenje časa pripornicam vselej nudi v okviru možnosti in glede na interese, ki jih pripornice izražajo. Te imajo v skladu z dnevnim redom možnost koriščenja rekreacije, za katero se morajo predhodno prijaviti, vendar se te možnosti v splošnem ne poslužujejo. Raje kot to izberejo koriščenje skupnega dnevnega prostora. Kot dodatna športna aktivnost za pripornice je bila v letošnjem letu kljub temu organizirana skupinska oblika rekreacije, ki je potekala na zavodskem dvorišču, in sicer izven časa, namenjenega sprehodu. Pripornice lahko telefonirajo vsak dan med 9.00 in 10.00 uro, ter o ponedeljkih, sredah, petkih, sobotah in nedeljah še v času od 16.00 do 17.00 ure. Posebej poudarjamo, da

¹¹ V pripornem oddelku je bilo ugotovljeno, da v bivalnem prostoru številka 3 zaudarja iz odtokov. Direktorica je v zvezi s tem sicer pojasnila, da v primeru težav z odtoki (kanalizacijo) obveščajo družbo Kanal, ki redno skrbi za čiščenje. Zadnje čiščenje je bilo opravljeno v marcu 2014, pri čemer je bilo po pojasnilu direktorice v ceveh odtokov (kanalizaciji) najdenih več različnih predmetov (damskih vložkov, majic, las), ki sicer ne sodijo v cevi odtokov, na kar so že opozorili zaprte osebe.

¹² Na nekaterih posteljah so bile v času obiska nameščene le pene brez prevlek.

zavod vse organizirane prostočasne dejavnosti razporeja tako, da so izven časa sprehoda ter da na tak način omogoča čim večjo odprtost pripora.

DPM: predlagamo, da se pripombe o neodzivnosti osebja preuči in nas seznanite z ugotovitvami in morebitnimi ukrepi.¹³

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je v času obiska delo strokovne svetovalke na pripornem oddelku opravljala sodelavka, ki se je s prvim julijem upokojila. Upokojena sodelavka o pripombah pripornic ni poročala, prav tako zavod ni prejel pritožb v zvezi s tem. Njeno delo na področju pripora je s prvim julijem prevzela nova sodelavka, ki ne beleži nobene pripombe v zvezi z realizacijo prošenj s stani priprtih oseb.

DPM: predlagamo, da zavod, glede na povečano število obsojenk, vloži več navora v iskanje zaposlitve za vse obsojenke in predvsem za pripornice, ki si to želijo.¹⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da se zaprte osebe lahko zaposlijo v samem zavodu na hišnih delih ter v sklopu JGZ Golovec. Na hišnih delih so obsojenke razporejene na delo v kuhinjo ter v pralnico, medtem ko so sklopu JGZ Golovec razporejene večinoma v papirno galanterijo. Število delovnih mest je določeno s sistemizacijo, na hišnih delih so vsa mesta v kuhinji in pralnici zasedena. Delovna mesta v sklopu JGZ Golovec niso vsa zasedena, saj je zasedenost odvisna od količine dela, ki jo zagotavlja JGZ Golovec. Vodstvo zavoda si ves čas prizadeva in tudi opozarja JGZ Golovec, da je potrebno zagotoviti čim več dela za zaprte osebe.

DPM: prosimo za pojasnilo razlogov oziroma pravno podlago, da je bila obsojenki (tujki) od nagrade za opravljeno delo odvedena davčna obveznost.¹⁵

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je vodstvo zavoda takoj po seznanitvi preverilo razloge, zakaj je bila odvedena davčna obveznost za obsojenko tujko. Pri pregledu dokumentacije se je ugotovilo, da je prišlo do napačnega vnosa v računalniški program za

¹³ Ob našem obisku v priporu smo prejeli tudi pripombe na odzivnost zavodskega osebja glede različnih prošenj pripornic. Tako naj bi bilo večkrat potrebno opominjanje, da pride do realizacij prošenj pripornic. Zlasti naj bi bil problem v odsotnosti osebja.

¹⁴ V Zavodu je bilo v času obiska DPM zaposlenih 29 obsojenk (19 v delavnici JGZ Golovec, šest v kuhinji, dve v pralnici in dve na zunanjih deloviščih), poleg tega jih je šest zaposlenih izven Zavoda (12. člen ZIKS-1). Žal smo ob tokratnem obisku ugotovili, da zavod ne zagotavlja dela nobeni pripornici. Število zaposlenih (obsojenk) se je od prejšnjega obiska DPM sicer povečalo, vendar se je hkrati bistveno povečalo tudi število obsojenk.

¹⁵ Ob tokratnem obisku DPM smo od obsojene (tujke) prejeli pritožbo, ker je morala do januarja 2014 od nagrade za opravljeno delo plačevati davek, ki ga ostale zaposlene obsojenke niso oziroma ne plačujejo. Na navedeno smo opozorili že med obiskom, vendar popolnega pojasnila nismo prejeli.

obračunavanje nagrad zaprtim osebam. Obsojenka je že seznanjena s to ugotovitvijo, prav tako ji je bilo sporočeno, da se bo opravil ponovni izračun nagrade ter da bo naknadno prejela manjkajočo razliko in sicer pri nagradi za meseca avgust.

DPM: predlagamo preučitev možnosti zaposlitve dodatne osebe v pralnici.

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da sta v pralnici s polnim delovnim časom zaposleni dve obsojenki, ena pa pomaga pri delu. Pred povečanjem števila zaprtih oseb je bilo v pralnici zaposlena ena obsojenka. Generalni urad ugotavlja, da zavod že sedaj sprti preverja potrebe po zaposlitvi glede na gibanje števila zaprtih oseb.

DPM: predlagamo, da se na podlagi predloga izvedenca zaprosi za sporočilo ali bo v čakalnico nameščena poučna literatura z informacijami glede zaščite pred morebitnimi boleznimi.¹⁶

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da čakalnice za ambulanto v zavodu ni, zaprte osebe čakajo na sprejem v ambulanto v prostoru, ki je hkrati hodnik zaprtega oddelka in je zelo prehoden. Zato so vse zaprte osebe s strani zdravstvenih delavcev, predvsem s strani zavodske medicinske sestre obveščene, da so vsi letaki dostopni v ambulanti, kjer so tudi na vidnem mestu.

DPM: predlaga, preučitev možnosti za preureditev prostorov ambulante glede na ugotovitve oziroma predlog izvedenca (ločenost medicinske sestra od zdravnika je problem – zasebnost pacienta in zdravnika).¹⁷

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da se strinjamo z ugotovitvijo, da je potrebno prostore ambulante preurediti in na ta način omogočiti zasebnost zdravnik – pacient. Vse to pa je povezano s finančnimi sredstvi oziroma je ustrežnejša rešitev novogradnja novega objekta za potrebe zavoda.

DPM: glede na ugotovitev izvedenca predlaga preučitev možnosti, da se v ambulanto namesti mobilni voziček

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je mnenje o smiselnosti namestitve mobilnega vozička v ambulanti zavoda

¹⁶ Pred vhomom v delovne prostore ambulante je velika čakalnica. To je podolgovat sprehajalni hodnik, v katerem bi po mnenju izvedenca lahko izobesili posterje z zdravstveno vzgojno vsebino. Izvedenec predlaga, da bi se na mizice postavilo reklamne vzorce in male brošure o preprečevanju ter širjenju bolezni, kot tudi poučno literaturo s tega področja. S tem bi pacientke pridobile več znanja s področja zdravstva in bi se lahko bolje zaščitile pred morebitno boleznijo, čakalnica pa bi bila bolj prijetna.

¹⁷ Izvedenec ugotavlja, da bi bila potrebna splošna preureditev enega prostora v posamezne prostore. Iz čakalnice bi se lahko prišlo v prostor, v katerem je medicinska sestra, od tam pa v izbrano ordinacijo splošne medicine ali ginekologije. Poleg tega bi se pridobilo še en prostor za izvajanje medicinske oskrbe.

(voziček na kolesčkih) zaradi nepredvidljivih stanj.¹⁸

podala pristojna zavodska zdravnica, ki ocenjuje, da se vsaki zaprti osebi v zavodu lahko nudi ustrezna prva pomoč. Za nujno medicinsko pomoč se vedno kliče reševalno postajo Ljubljana, ki izvaja transport zaprte osebe. Tako po oceni zdravnice zavod ne potrebuje mobilnega vozička.

DPM: prosimo za podatek, ali in kako poteka usposobljenost zaposlenih v zavodu v zvezi z nudenjem prve pomoči.

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da morajo medicinske sestre znanje prve pomoči permanentno obnavljati v okviru izobraževanja, ki so potrebna za ohranjanje licence za delo. Za pravosodne policiste pa je že v fazi osnovnega usposabljanja organizirano posebno usposabljanje v nudenju prve pomoči, kjer se še posebej obravnavajo pogostejši tipi poškodb in bolezenskih stanj. Glede na uspešnost tovrstnih posredovanj pravosodnih policistov ocenjujemo, da je usposabljanje uspešno in učinkovito.

DPM: na podlagi ugotovitve izvedenca predlaga, da se proučijo možnosti o dodatni zaposlitvi medicinske sestre.¹⁹

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da smo že prejeli predlog zavoda glede potrebe po dodatni zaposlitvi medicinskega tehnika zaradi pokrivanja potreb v popoldanskem – večernem času. Žal lahko tu pojasnimo le to, da finančne in normativne omejitve ne omogočajo novih zaposlitev.

DPM: predlagamo, da se preuči možnost ureditve bolniške sobe.²⁰

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da zavod ima bolniško sobo. Res pa je, da je bila ta soba preurejena v prostore za namestitev nosečnic in mater z otroki, vendar se uporablja tudi kot bolniška soba v času, ko v zavodu ni nosečnice. V primeru, da bi prišlo do primera, ki bi zahteval namestitev druge zaprte osebe

¹⁸ Izvedenec nadalje ugotavlja, da ordinacija splošne medicine vsekakor potrebuje ležeči in mobilni voziček na kolesčkih zaradi nepredvidljivih stanj.

¹⁹ Po mnenju izvedenca izobrazba srednje medicinske sestre zadostuje za delo v vsaki ambulanti zavoda, pacientke pa ne čakajo po nepotrebem. Izvedenec pa ocenjuje, da bi bila za boljšo zdravstveno oskrbo potrebna še ena diplomirana medicinska sestra. Hkrati tudi znova poudarja, da nikakor ni dobro, da so med pregledom in morebitno terapijo vsi trije: pacientka, medicinska sestra in zdravnik v enem prostoru.

²⁰ Izvedenec ugotavlja, da zavod prave bolniške sobe nima, je pa soba za nosečnice oziroma dojilje. V tej sobi sta dve postelji in miza za negovanje in previjanje dojenčka. Soba je čista in opremljena s kopalnico in s straniščem. V sobi zraven je razno pohištvo izpolnjeno s številnimi otroškimi igračkami in pripomočki. Izvedenec meni, da bi bila tudi bolniška soba nujno potrebna, za primer nujnih stanj, akutnih bolezni ali poslabšanj kroničnih stanj in bi morala biti opremljena z različnimi pripomočki za izvajanje zdravstvene oskrbe pacientk.

v bolniško sobo, bi se takšno osebo nemudoma namestilo v eno izmed sob s sanitarnimi prostori.

DPM: prosimo za podatek, ali Uprava RS za izvrševanje kazenskih sankcij morda razpolaga z oceno uspešnosti obstoječih metod zdravljenja odvisnosti od drog v zavodu ter ali so kdaj bile morda predstavljene in ponujene še kakšne druge opcije za zdravljenje te odvisnosti.²¹

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da obravnava odvisnosti v zaporih poteka v skladu s Strokovnim navodilom obravnave odvisnosti od prepovedanih drog, ki ga je Generalni urad pripravil v sodelovanju s Koordinacijo centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog. V Zavodih k obravnavi odvisnosti pristopamo z različnimi modeli pomoči uživalcem drog, zato je predpisana substitucija le del obravnave v nizkopražnem programu, ki je merljiva z manjšo nevarnostjo okužbe s hepatitisom C, B in HIV, oboletostjo in umrljivostjo ter boljšo kvaliteto življenja. Zaradi zavedanja, da se pri odvisnosti prepletajo tako človekove biološke in psihične danosti, s socialnimi dejavniki, je Generalni urad pristopil celotno k obravnavi odvisnosti, ki poleg zdravstvenega, vključuje tudi svetovalno delo in psihosocialne programe pomoči, ki jih izvajajo strokovni delavci v zavodih, tudi v sodelovanju z drugimi institucijami in nevladnimi organizacijami. V letu 2013 je bilo 345 oseb s težavo zaradi uživanja prepovedanih drog vključenih v višjepražne in visokopražne programe v Zavodih. V letu 2013 je po prestani kazni z obravnavo v zunanjih ustanovah nadaljevalo 143 zaprtih oseb.

DPM: pričakujemo, da bo do povečanja števila zaposlenih pravosodnih policist/k-ov prišlo v čimkrajšem času.²²

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da so bili na delo v zavod iz ZPKZ Ljubljana premeščeni štirje pravosodni policisti. Pojasnujemo tudi, da sta bili na

²¹ Zdravljenje odvisnih od različnih psihoaktivnih snovi in v splošnem tudi za vzgojo zaprtih oseb skrbijo: pedagog, psihiater, sociolog in psiholog, ki vse skupaj koordinira. Ekipi se občasno pridruži še ga. Irena Lasič, dr. med., ki je zelo aktivna pri zdravljenju v Zdravstvenem domu Metelkova. Odvisnim pomaga z višje praznim programom tudi Društvo Projekt – Človek. Odvisni, običajno jih je 10 – 20, so na redni substituciji z Methadone in Suboxone. Poleg tega se ordinira po potrebi še adjuvantna oziroma dodatna terapija.

²² Skupaj z vodjo referata za varnost je po pojasnilu direktorice sistemiziranih 27 delovnih mest pravosodnih policist/k-ov in so vsa mesta trenutno tudi zasedena. Ob tem je direktorica poudarila, da dejansko dela manj pravosodnih policist/k-ov, saj so trenutno tri pravosodne policistke odsotne zaradi porodniškega dopusta in tri uveljavljajo pravico do skrajšanega delovnega časa oziroma nadurnega dela. Število pravosodnih policist/k-ov pa se bo po pojasnilu direktorice v kratkem povečalo, in sicer sta dva (prenos delovnih mest iz drugih ZPKZ) že v fazi zaposlitve, hkrati je Vlada RS sprejela še sklep da se ZPKZ Ig odobri še zaposlitev treh pravosodnih policist/k-ov.

podlagi javnega natečaja že izbrani dve kandidatki za zasedbo delovnega mesta pravosodne policistke, vendar zaposlitev še ni realizirana, ker je neizbrana kandidatka podala pritožbo, ki jo rešuje Komisija za pritožbe iz delovnega razmerja.

DPM: pričakujemo, da bodo, glede na s strani Vlade RS odobrene zaposlitve v vzgojni službi, dejansko v najkrajšem možnem času realizirane.²³

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je bil glede nadomestnih zaposlitev v oddelku za vzgojo v mesecu juniju za delovno mesto svetovalec – pedagog objavljen javni natečaj. Predvideva se, da bo postopek zaključen v dveh do treh mesecih.

DPM: prosimo za informacije o tem, kako zavod zagotavlja uresničevanje zakonske določbe iz 211. člena ZIKS-1.²⁴

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da so s predpisi iz področja izvrševanja kazenskih sankcij obsojenke seznanjene že ob nastopu kazni. Kolikor se pojavi potreba po pravni pomoči glede varstva pravic med prestajanjem kazni, obsojenkam nudi pomoč strokovni delavec oziroma drugi ustrezno usposobljen uslužbenec zavoda.

²³ V času našega obiska je bilo v vzgojni službi zaposlenih sedem oseb, eno mesto, svetovalec socialni delavec – pripravnik pa je bilo nezasedeno. Direktorica je pojasnila, da se bo število zaposlenih z upokojitvijo vodje oddelka za vzgojo in delo v zelo kratkem času (približno 14 dni po našem obisku) še zmanjšalo. Hkrati je direktorica pojasnila, da je Vlada RS sicer odobrila dve nadomestni zaposlitvi in še eno dodatno zaposlitev.

²⁴ Zavod je dolžan zagotoviti brezplačno pravno pomoč obsojenkam za varstvo njihovih pravic, določenih v ZIKS-1 in v predpisih, izdanih na njegovi podlagi (211. člen ZIKS-1).